

TERMÍN: 25.10.2019

NÁZOV MATERIÁLU: **Revízia výdavkov na kultúru**TYP VÝSTUPU*1: **Diskusná štúdia**AUTOR(I): **Andrej Svorencík, Matúš Bieščad, Zuzana Borošová, Marcel Čas, Zuzana Došeková, Michaela Rudyjová a Matej Kurian**ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Inštitút kultúrnej politiky, Útvar hodnoty za peniaze**RECENZNÝ FORMÁT*2: **2**RECENZENT: **Zuzana Révészová**

PRIPOMIENKY:

Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*3	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*4
Str 1	Nadpis „revízia výdavkov“ naznačuje trochu iný obsah. Obsah naznačuje že ide o revíziu kultúrnej politiky, tá je však neúplná	Predkladaný dokument je veľmi prínosným prehľadom o rozsahu kultúrnej politiky, v niektorých častiach poukazuje na jej nedostatky a tým naznačuje svoju „revíznu“ povahu. Nie je však revíziou len výdavkov a v tom spočíva jeho limit. Ak je revíziou rôznych oblastí kultúrnej politiky, aké sú ciele, či hranice? Prečo sa teda sústreďí na vybrané oblasti a nie na iné? Z rôznych definícií kultúrnej politiky tam napríklad chýba kultúrna diplomacia – tá je na rozdiel od iných učebnicových príkladov kultúrnej politiky, ktoré v revízii chýbajú aj v čiastočne v kompetencii ministerstva kultúry. Taktisto z hľadiska kultúrnej politiky chýbajú úvahy o trhu s umením, oblasť autorských práv a mnoho ďalších.	Pripomienku akceptujeme a bude čiastočne zapracovaná v záverečnej správe. Štandardným postupom pri revíziách výdavkov je analýza výdavkov danej rozpočtovej kapitoly a následná analýza výsledkov, resp. politik rozpočtovej kapitoly. Revízia výdavkov na kultúru sa sústreďí iba na vybrané politiky, tie ktoré tvoria väčšiu časť celkových výdavkov a nedáva si za cieľ byť všeobsiahla. Projekt hodnoty za peniaze počíta s tým, že každé ministerstvo by malo v budúcnosti mať vlastnú analytickú kapacitu

¹ Podľa parametrov analytických výstupov opísaných v materiáli Recenzný postup.

² Podľa materiálu Recenzný postup.

³ Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

⁴ Pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie/ pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.

			dostatočnú na to, aby mohla vykonávať revízie výdavkov pravidelne v niekoľkoročných intervaloch, čo by otvorilo priestor pre analýzu aj, z hľadiska rozpočtu, menších politik. Záverečná správa bude doplnená o niektoré politiky a o niektoré aspekty kreatívneho priemyslu.
Str 8	Reflexia strategických dokumentov vo výslovnejšej podobe chýba	V zhrnutí sa síce spomína, že obsahujú priority a nie ciele, ale jasnejšia obhajoba, prečo revízia súčasnej kultúrnej politiky nereflektuje súčasnú víziu by bola pre argumentáciu v rámci univerza rezortných dokumentov, ktoré sa vzájomne reflektujú príspevkom k zlepšeniu inštitucionálnej kultúry.	Pripomienka čiastočne akceptovaná. Revízie výdavkov sú iné dokumenty ako rezortné strategické dokumenty a nemajú ich nahradzovať (revízie sú ekonomické a všeobecné analýzy). Do kapitoly 1 „Kultúrna politika a jej ciele“ sme doplnili odsek, v ktorom vysvetľujeme v akom vzťahu je revízia a stratégia.
Str. 13 Tabuľka 2	Dáta o kultúrnej participácii sú použití z EU SILC 2015. Národné osvetové centrum pozbieralo dáta o kultúrnej participácii 2016 a 2017, tieto zbery sú veľmi hodnotné a vzhľadom na rozsah informácii, ktoré poskytujú, by mohli byť použité	Napriek tomu, že je jasný zámer porovnania s EU je škoda, že sa autorky a autori pri používaní proxy premennej (návštevnosti ako efektu kultúrnej politiky) nepozastavili nad obširnejšou úvahou o kultúrnej participácii, vzhľadom na dostupnosť dát by mohli byť identifikované ďalšie okruhy analýz. Participácia sa ukazuje len ako medzinárodné porovnanie, z hľadiska medzinárodných záväzkov je však cieľom kultúrnej politiky rozširovať možnosti a prístup ku kultúre čo najväčšiemu počtu ľudí s čo narôznejšou demografiou. (Ateca-Amestoy, V.M., Ginsburgh, V., Mazza, I., O'Hagan, J., Prieto-Rodriguez, J. (Eds.) 2017)	Pripomienka akceptovaná ako podnet do záverečnej správy. Otázkam ohľadom participácie sme z časových dôvodov nevenovali toľko priestoru, koľko by mohla mať. Dúfame, že v záverečnej správe bude na to určený priestor.
Str 25 a str 70	Oceňujem vyjasnenie jednotlivých kultúrnych politik	Veľmi jasne zadané ciele kultúrnej politiky sú kľúčom k zrovnoprávneniu zriaďovanej	Pripomienka akceptovaná a braná ako poznámka. Vysvetlenie: Stanovenie

		<p>a nezriaďovanej kultúry a ďalšie rozjasnenie by mohlo pomôcť upraviť niektoré ďalšie problémy (najmä tie týkajúce sa spravovania zriaďovaných kultúrnych inštitúcií). Táto linka by mala byť v texte ešte výraznejšia. V podstate vystihuje mentálnu revíziu, ktorá sa nemusí prejavíť škrtní, ale uvedením, že dopady nezriaďovanej a zriaďovanej kultúry sú špecifické, oboje cenné a ich vzájomné dopĺňanie a obohacovanie je želaným výsledkom.</p>	<p>konkrétnych, kvantifikovateľných a operacionalizovateľných cieľov považujeme za nevyhnutnú podmienku pre spracovanie kvalitných dátových analýz aj v oblasti kultúry. Ciele a podciele kultúrnych politík, ktoré definujeme v predbežnej správe revízie považujeme za pracovné a je do budúcnosti potrebné, aby sa v nadchádzajúcej stratégii rozvoja kultúry definovali také ciele na ktorých sa zhodne kultúrna scéna a zároveň budú dostatočne kvalitné na to, aby sa dali analyticky vyhodnocovať. Do kapitoly 1 „Kultúrna politika a jej ciele“ sme doplnili odsek kde sme transparentnejší v tom ako sme pracovné ciele definovali.</p>
Str. 50	<p>Kapitola o charakteristike divadelnej politiky a jej výdavkoch má nejednoznačné závery.</p>	<p>Nie je jasné, či autori odporúčajú nezávislým divadlám hrať viac (hoci nie je jasné, či to divadlá chcú) alebo vyjadrujú, že za dané štátne výdavky by mali hrať viac, tým pádom pri zachovaní počtu predstavení by mali mať menej pridelených prostriedkov. Keďže nezávislé divadlá sú paradoxne závislé od priestorových dispozícií, často nie sú veľmi flexibilné (bez scény) – kultúrne centrá majú často svoj vlastný program. FPU tento rok zmenil pravidlá pre reprízujúce predstavenia. Dokument by to mal reflektovať. Divadelnej oblasti, tak ako pri hudbe, by bolo možné spočítať, koľko prináša vláda výdavkov na jedného diváka a koľko je vlastný vstup divákov (pri filharmonii a opere si trúfam</p>	<p>Pripomienka akceptovaná ako podnet do záverečnej správy, v ktorej budú opatrenia v jednotlivých kultúrnych politikách formulované.</p>

		<p>povedať, že sú to porovnateľné inštitúcie). Celkový pohľad by mohol pomôcť rozvinúť hlbšiu debatu k budovaniu publika a k jeho špecifikám, ktoré vzhľadom na formy kultúrneho kapitálu nefungujú v rámci oblastí (nie je typický „divadelný divák“ ale skôr „divák vyššej kultúry“, „všežravec“, „návštevník múzeí, pamätníkov“, „návštevník kín“ a „nenávštevník“ (Šebová 2016)). Takýto mimosektorový pohľad cez diváka na verejné výdavky by možno poukázal na ďalšie súvislosti.</p>	
--	--	---	--

CELKOVÉ HODNOTENIE:

Dokument je veľkým prínosom pre usporiadanie priorít kultúrnej politiky a revíziu jednotlivých zdrojov dát, ktoré je možné k reflexii zhromaždiť a analyzovať. Je aj veľkou inšpiráciou pre regionálne alebo mestské analýzy vlastných kultúrnych politík (najmä samozrejme s akcentom na výdavky). K tomu, aby mohli byť regionálne aspekty ďalej analyzované by mohla byť ponúknutá jasnejšia metodológia (napríklad pri knižniciach).

SCHVÁLIŤ⁵: odporúčam
 neodporúčam

 podpis recenzenta

Súhlasím* s uvedením svojho mena ako mena recenzenta v recenzovanej publikácii:

ÁNO
 NIE

Súhlasím* so zverejnením tohto pripomienkovacieho hárka:

ÁNO
 NIE

⁵ Hodiace sa označte krížikom.